

**Vlaamse Administratieve Centra in de
provinciehoofdsteden, grote
kantoorgebouwen te Brussel en andere
kantoorgebouwen**



INHOUD

1	Inleiding.....	3
2	Aandachtspunten voor fietsvoorzieningen.....	4
2.1	Fietsenstalling	4
2.2	Douche- en kleedruimtes	4
2.3	Dienstfietsen	5
2.4	Promotie van het woon-werkverkeer (niet onmiddellijk onderwerp van deze nota)	5
2.5	Suggesties die niet (kunnen) worden meegenomen:	6
3	Wettelijke bepalingen / reglementeringen / normen	6
3.1	Vlaanderen	6
3.2	Brussel	7
3.3	Best Practices / normen	8
4	Richtlijnen voor fietsvoorzieningen.....	10
4.1	Richtlijnen voor fietsenstallingen	10
4.1.1	Ontwerprichtlijnen voor fietsenstallingen	10
4.1.2	Onderhoud en beheer van fietsenstallingen	12
4.2	Richtlijnen voor douche- en kleedruimtes	13
4.2.1	Ontwerprichtlijnen voor douche- en kleedruimtes	13
4.2.2	Onderhoud en beheer van douche- en kleedruimtes	14
4.3	Richtlijnen voor dienstfietsen	14
4.3.1	Ontwerprichtlijnen voor dienstfietsen	14
4.3.2	Onderhoud en beheer van dienstfietsen	14
5	Fietsvoorzieningenbeleid.....	15
5.1	In alle nieuwe gebouwen van het facilitair bedrijf worden de richtlijnen voor fietsvoorzieningen toegepast	15
5.2	Bij renovatie van bestaande gebouwen worden de richtlijnen zoveel als mogelijk toegepast	15
5.3	Bij bestaande gebouwen worden de richtlijnen door middel van een meerjarenplanning en in functie van de beschikbare middelen toegepast	15
5.4	Het Facilitair Bedrijf promoot het woon-werkverkeer met de fiets (nakijken hoe we dat gaan doen)	16

[illegible]

1 INLEIDING

Het Facilitair Bedrijf heeft in 2014 een uitgebreide bevraging voor fietsvoorzieningen in de grote kantoorgebouwen van de Vlaamse overheid uitgevoerd. 668 respondenten vervulldigden de peiling. De respondenten die wel gebruik maken van de fietsvoorzieningen werden bevraagd per gebouw.

Enkele overkoepelende vaststellingen zijn:

- Over het algemeen is men tevreden met het aanbod aan dienstfietsen. Aandachtspunten zijn vooral de toegankelijkheid en beschikbaarheid van de dienstfietsen evenals het steeds in orde zijn bij ontlending.
- Men heeft het meest nood aan sloten en tassen, minder aan regenkledij, helmen en herstelkits.
- De meest gebruikte eigen type fietsen zijn stadsfietsen en racefietsen. Ook de mountainbike is populair.
- Er is geen grote interesse in elektrische dienstfietsen. Slechts een kleine minderheid komt met de eigen elektrische fiets (max. 3 respondenten per gebouw). Merendeel van die respondenten geeft wel aan nood te hebben aan een batterijopladmogelijkheid.
- De fietsenstallingen zijn niet voldoende. Vooral het aantal standplaatsen, de beveiliging en het type rek stuiten op een aanzienlijke ontevredenheid.
- Ook de douche- en kleedruimtes moeten uitgebreid en verbeterd worden. Men is vooral ontevreden over het aantal douches, aantal lockers en aantal voorzieningen voor het drogen van kledij. Wat men wel als eerder positief ervaart, is de netheid van de ruimtes.

In 2015 is het parkeerbeleid van de Vlaamse Overheid in de Vlaamse Administratieve Centra en de grote kantoorgebouwen te Brussel voorgesteld. Hierin is ook sprake van een noodzaak tot verbeteren van de voorzieningen voor fietsers.

Deze nota heeft als doel een algemeen kader te scheppen waaraan de fietsvoorzieningen (fietsenstalling, kleed- en doucheruimte en dienstfietsen) moeten voldoen zodat bij nieuwe huisvesting een duidelijk kader bestaat. Daarnaast bekijken we ook de mogelijkheden om in bestaande locaties de voorzieningen te verbeteren. Door het verbeteren van de fietsvoorzieningen willen we het gebruik van de fiets als transportmiddel verhogen.

Met deze aanpak willen we het gebruik van de fiets stimuleren voor verplaatsingen thuis-werk, thuis-station, station-werk en werk-werk.

Deze nota heeft niet als doel enige financiële tegemoetkoming van de werkgever aan de werknemer te bespreken. Ook is het niet de bedoeling de externe fietsinfrastructuur (niet behorende tot het domein van de Vlaamse overheid) aan te passen. Indien nodig kan wel in overleg worden gegaan met de externe beheerder.

////////////////////////////////////

2 AANDACHTSPUNTEN VOOR FIETSVOORZIENINGEN

Uit de hoger vermelde bevraging en de ervaringen van Het Facilitair Bedrijf kunnen de volgende aandachtspunten voor voldoende fietsvoorzieningen gedistilleerd worden.

2.1 FIETSENSTALLING

- aangepaste, prominente locatie van de stalling met aandacht voor de aanrijroute (b.v. beperking van de hellingen en aansluiting op de straatinfrastructuur) en toegang tot het gebouw (snelle toegang tot inkomhal, lift of trappenhal)
- overdekte, droge en afgesloten stalling
- voldoende ruimte in de stalling zodat gemakkelijk de fiets kan geplaatst en meegenomen worden
- fietsrekken waarbij je het kader en de wielen kan vastmaken aan een object met aandacht voor alle types van fietsen van plooi-fietsen over stadsfietsen en mountainbike tot bakfietsen en fietskarren
- miniwerkplaats met fietspompen, sleutels en tangen, wasbakje met goede zeep voor reinigen handen en eventueel fietsherstelmateriaal (herstellen binnenband, nieuwe binnenbanden, ...) ter plaatse
- voldoende rekken
- automatische opening en sluiting van de toegang tot de fietsenstalling met (simpel bereikbare) badgelezer en drukknop (van binnen en niet van buiten bereikbaar); de sluiting is belangrijk dat die ook met badge of drukknop mogelijk is
- toegang tot de stalling buiten de kantooruren (24/7)
- toegang voor personeelsleden die in andere gebouwen werken en met het openbaar vervoer verder reizen
- laadpunten voor elektrische fietsen
- ondersteuning bij schade aan de fiets
- afzonderlijke fietsenstalling voor bezoekers nabij de hoofdingang
- structurele actie rond weesfietsen
- voldoende verlichting (o.a. voor losmaken slot)
- sneeuw- en ijsvrij houden van de toegang naar de fietsenstalling

2.2 DOUCHE- EN KLEEDRUIMTES

- voldoende individuele douchecellen met thermostatische kraan, losse douchekop en glazen (hard) douchescherm
- bankje voor kledij en/of kapstokken in de douchecel
- ruime kleedruimte
- degelijk schoonmaakprogramma (zo nodig ook na de middag schoonmaken)
- voldoende lockers

- bankje met kapstokken
- goed verluchte ruimte
- mogelijkheid tot drogen van kledij
- toilet in de (omgeving van) de douche- en kleedruimte
- systeem voor het verwijderen van kledij en handdoeken die lange tijd blijven hangen
- aandacht voor de noden van de motorrijders (berging van helm, motorpak, ...)
- optie: gemeenschappelijke douche (zone voor meerdere personen)

2.3 DIENSTFIETSEN

- voldoende dienstfietsen voorzien
- afmetingen van de fietsen variëren
- zadel en stuur eenvoudig in de hoogte verstelbaar
- standplaats in de inkomhal
- ook ander materiaal in uitleen te voorzien (extra slot, pomp, helm (in combinatie met een hygiënekapje, veiligheidshesje, regenkledij, poncho, fietstas of -korf)
- ook elektrische dienstfietsen en plooibare dienstfietsen voorzien
- de dienstfietsen mogen ook gebruikt worden voor persoonlijke verplaatsingen in de buurt
- reservatiesysteem
- structureel onderhoud van de fietsen voorzien
- uitgebreide uitleenuren

2.4 PROMOTIE VAN HET WOON-WERKVERKEER (NIET ONMIDDELIJK ONDERWERP VAN DEZE NOTA)

- het voorzien van optimale fietsvoorzieningen
- flexibelere werkuren om bijvoorbeeld bij slecht weer de regen te kunnen vermijden of de spits te kunnen vermijden
- gemeenschappelijke aankoop van fietsen (ook elektrische fietsen en plooifietsen), fietskledij, ...
- voordelig abonnement op deelfietsen (Bluebike, Villo!, ...)
- gratis gadgets voor diegenen die met de fiets komen zoals fluorescerende bandjes en hesjes, helmen, ...)
- eenduidiger registratiesysteem voor personeelsleden (b.v. door niet in maanden en percentages aan te geven of je met de fiets komt, maar door achteraf de dagen op te geven dat je met de fiets naar het werk bent gegaan)
- ervaringen delen met andere fietsers uit de eigen streek – online overlegplatform – fietscoach – gebruik van weersites
- brochure met uitleg over de mogelijkheden en contactpersonen – tips voor veilig fietsen
- ideeën voor eenmalige acties: verkiezing van de fietser/fietsster van de maand, fietswedstrijd op de Koning Albert II-laan, actie door minister van Mobiliteit en Ambtenarenzaken, organiseren van een fietsdag met gratis ontbijt

////////////////////////////////////

- combinatie fietsabonnement op deelfietsen met dienstvoertuigen en abonnementen voor openbaar vervoer
- organiseren van een mobiele hersteldienst die op vaste tijdstippen of op afspraak langskomt – graveren van fietsen
- voorzien van een depannagefiets in geval van defecte fiets voor woon-werk-verkeer
- keuze aan werknemer voor fietsvergoeding of (bedrijfs)fiets voor woon-werk-verkeer (cfr. Stad Gent)
- bewaakte fietsenstalling aan randparkings met mogelijkheid om een eigen fiets te plaatsen (i.s.m. stad) en voorzien van dienstfietsen om de verplaatsing randparking – VAC te maken (bestaande toepassing in VAC Hasselt)

2.5 SUGGESTIES DIE NIET (KUNNEN) WORDEN MEEGENOMEN:

- prikklok aan de fietsenparking
- propere handdoeken en zeep te voorzien door de werkgever
- verhogen van de fietsvergoeding (ook niet in de winter)
- voorzien van een globaal mobiliteitsbudget ipv dienstwagens, abonnementen voor openbaar vervoer, fietsvergoedingen, ...
- gebruik van de dienstfietsen voor woon-werkverkeer
- werken aan betere systemen om fietsen op het openbaar vervoer te krijgen
- Brussel fietsveiliger maken
- Fietsen als gepresteerde uren laten meetellen – uur dienstvrijstelling voor sporten
- Leasing van bedrijfsfietsen
- Individuele opslag voor gewone fietsen (type Velo-Boxx)
- Verzekering van de fietsen in de fietsenstalling door de werkgever
- betalend parkeren door personeelsleden die met de auto komen
- voorzieningen aan station om eigen fiets te stallen

3 WETTELIJKE BEPALINGEN / REGLEMENTERINGEN / NORMEN

3.1 VLAANDEREN

In Vlaanderen wordt het aantal fietsenplaatsen per stad of gemeente gereglementeerd.

Zo geldt bijvoorbeeld in Leuven voor nieuwe kantoorgebouwen een stedenbouwkundige verordening sinds 2013 dat er minimaal 1 fietsenstalling per begonnen schijf van 50m² dient voorzien. De stad Leuven definieert een stalling als een box (met minimum binnenafmetingen 1,92m lang, 0,70m breed en 1,25m

hoog) ofwel als een standplaats (overdekt of in open lucht) daartoe speciaal aangelegd en uitgerust en als dusdanig door het college aanvaardt. De minimum afmetingen van de standplaats zijn 1,75 m lang en 0,70m breed. De standplaats dient minimaal verhard te worden met grint. De stalling moet gemakkelijk toegankelijk zijn vanaf het openbaar domein d.w.z. zonder door woon- of bureelgedeelten van het gebouw te gaan. De vrije breedte van de toegangsweg tot de berging moet min 0,90m bedragen. Er zijn verder geen bijzondere bepalingen.

3.2 BRUSSEL

De Gewestelijke **stedenbouwkundige verordening** - Titel VIII. De parkeernormen buiten de openbare weg van 21 november 2006 (artikel 13) preciseert het aantal fietsenstallingen waarin moet worden voorzien. De norm beantwoordt aan de doelstelling van het gewestelijk ontwikkelingsplan om voor de verplaatsingen per fiets een marktaandeel van 10% na te streven. De aanleg van parkeerplaatsen voor fietsen wordt niet opgelegd voor de bestaande gebouwen.

Elk [kantoor]gebouw, nieuw gebouwd of heropgebouwd, bevat minstens één parkeerplaats voor fietsen per 200 m² vloeroppervlakte, met een minimum van twee parkeerplaatsen voor fietsen per gebouw. Deze plaatsen voldoen aan de volgende voorwaarden:

- 1° ze zijn beveiligd;
- 2° ze zijn gemakkelijk toegankelijk vanaf de openbare weg;
- 3° ze zijn overdekt;
- 4° ze zijn uitgerust met een geschikte voorziening om de fiets vast te maken.

Het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 7 april 2011 betreffende de **bedrijfsvervoerplannen** bepaalt veel meer in detail welke fietsvoorzieningen (Art. N3. Bijlage III. - Technische voorschriften betreffende fietsenstallingen) bedrijven moeten treffen in grote kantoorgebouwen:

- 1° De fietsenstalling heeft voldoende plaatsen om de fietsen te kunnen stallen van de werknemers en de bezoekers die zich met de fiets naar de site begeven, vermeerderd met 20 procent. Het aantal plaatsen kan niet lager zijn dan één vijfde van het aantal parkeerplaatsen voor gemotoriseerde voertuigen exclusief ter beschikking van het bedrijf. Het voldoende aantal plaatsen voor fietsen kan bepaald worden in het auditverslag uitgevoerd door het BIM.
- 2° Middels een gemotiveerde aanvraag van het bedrijf kan een afwijking van het minimum aantal plaatsen, dat hierboven in punt 1° werd vastgelegd, worden toegekend in het kader van de audit.
- 3° De plaatsen voor de fietsen van de werknemers zijn beschut en beschermd tegen slechte weersomstandigheden. De fietsenstalling is gemakkelijk te vinden en is goed verlicht. Elke gestalde fiets moet bevestigd kunnen worden aan een verankerde steun die moeilijk te demonteren is.
- 4° De toegang voor de fietsers tot de fietsenstalling is veilig en gemakkelijk.

3.3 BEST PRACTICES / NORMEN

In het **handboek “Waardering van kantoorgebouwen”** van december 2010 staat dat om een maximale score te halen aan de volgende voorwaarden moet voldaan zijn:

De fietsenstalling is overdekt, gemakkelijk bereikbaar vanaf de openbare weg (op maximaal 20 m van de ingang van het gebouw en in ondergrondse parkings op maximaal 20 m van de lift), er zijn geen trappen (best op straatniveau, zo niet op niveau van -1 van ondergrondse parking), geen steile hellingen (< 1 graden, bij helling tussen 6 en 10 graden, moet antislipafwerking voorzien worden). De fietsenstalling is veilig bereikbaar en goed zichtbaar. Inbraakbeveiliging is klasse 2 (toegangscontrole). De fietsenstalling bevindt zich in beveiligde zone of is beveiligd.

Doucheruimtes en opbergruimten zijn aanwezig.

Effectieve netto vloeroppervlakte die periodiek wordt gereinigd	Aantal doucheruimtes
1.000 – 5.000 m ²	1 douche voor mannen + 1 douche voor vrouwen
5.000 – 10.000 m ²	2 douches voor mannen + 2 douches voor vrouwen
10.000 – 15.000 m ²	3 douches voor mannen + 3 douches voor vrouwen
Per bijkomende 5000 m ² schoonmaakbare oppervlakte	Bijkomend 1 douche voor mannen + 1 douche voor vrouwen

BREEAM-NL (Nieuwbouw en Renovatie 2014 versie 1.01) voorziet in het hoofdstuk TRA 3a “Het stimuleren van gebouwgebruikers om door alternatief vervoer, anders dan de eigen auto, naar en van het gebouw te reizen.” een aantal aandachtspunten:

- Het aantal overdekte en verlichte stallingplaatsen (minimaal twee) voor fietsen is afhankelijk van het aantal gebouwgebruikers:
 - 10% van het totale aantal gebouwgebruikers tot 500 gebruikers;
 - 7% van het totale aantal gebouwgebruikers van 501 tot 1000 gebruikers;
 - 5% van het totale aantal gebouwgebruikers van 1000 gebruikers of meer;
 - als het niet mogelijk is om het aantal gebruikers vast te stellen tijdens de ontwikkeling, moet uitgegaan worden van de standaard van één gebruiker per 10 m² bruto vloeroppervlakte;
 - het aantal plaatsen mag gehalveerd worden indien een gebouw binnenstedelijk is en op 1.000m van een knooppunt van openbaar vervoer ligt en op 250m van een halte voor openbaar vervoer die regelmatig tijdens de kantooruren bediend wordt.
- Er is een mogelijkheid om zowel het wiel als het frame van de fiets aan een geborgd object te bevestigen met een slot (bijvoorbeeld: een stoeptegel met gleuf voor het fietswiel voldoet niet).

- Extra voorziening: elektrische oplaadpunten zijn aanwezig.

FIETSVADEMECUM Brussels Hoofdstedelijk Gewest (gerealiseerd door de **Fietzersbond**) geeft ontwerprichtlijnen voor verschillende fietsparkeersystemen (blz. 25) en een algemene richtlijn voor Overheidsdiensten zonder publieksfunctie (blz. 89):

Overheidsdiensten dienen het fietsgebruik onder ambtenaren te stimuleren. Ook hier geldt dat zij oplossingen voor fietsparkeren inzichtelijk dienen te maken en dat het fietsparkeren een aangename ervaring dient te zijn.

- De locatie van de fietsparking ten opzichte van de werkplek en de toegankelijkheid zijn daarbij essentieel maar ook het hele register aan maatregelen om een fietsparking aangenaam te maken kan daarbij worden geopend: van kleurgebruik en lichtinval tot de aanwezigheid van een fietspomp en gereedschap.
- Vereisten: kleedruimtes en sanitair grenzend aan de fietslokalen.
- Type voorziening: voorziening met toegangscontrole en dagelijks toezicht binnen het gebouw.
- Aandachtspunten:
 - kleedruimtes en sanitair direct bij de ingang voor fietsers;
 - toegankelijkheid dient te worden gewaarborgd;
 - ook een fiets van € 8 000 dient veilig te kunnen worden geparkeerd en ook voor een ligfiets moet er plaats zijn;
 - besteed aandacht aan een aangename parkeeromgeving.
- Meetmoment: mei, juni, september.
- Aantal: minstens 1 plaats per 4 autoparkeerplaatsen, 120 % van de fietsende werknemers die tegelijkertijd aanwezig zijn.

4 RICHTLIJNEN VOOR FIETSVOORZIENINGEN

4.1 RICHTLIJNEN VOOR FIETSENSTALLINGEN

4.1.1 Ontwerprichtlijnen voor fietsenstallingen

Het aantal fietsenstallingen moet worden bepaald op basis van het aantal gebruikers van het gebouw, zowel bezoekers als werknemers. De behoeften zijn verschillend voor beide categorieën. Er is ook een onderscheid te maken voor de fietsenstalling van dienstfietsen.

De fietsenstallingen van de bezoekers en de dienstfietsen moeten zo dicht mogelijk bij de hoofdingang worden voorzien. Deze zijn minimaal overdekt en droog.

De fietsenstalling van de werknemers moet een aangepaste, prominente locatie krijgen met aandacht voor de aanrijroute (b.v. beperking van de hellingen (bij voorkeur zonder hoogteverschil bereikbaar en

dien niet mogelijk een helling van max. 10%; zeker geen trappen met fietsgoten) en aansluiting op de (aan)infrastructuur) en toegang tot het gebouw (snelle toegang tot inkomhal, lift of trappenhal). De opstalling van de werknemers is overdekt, droog en afgesloten.

fietsenstalling krijgen een duidelijke signalisatie.

e stallingen dienen minimaal aan de volgende voorwaarden te voldoen:

- voldoende ruimte in de stalling zodat gemakkelijk de fiets kan geplaatst en meegenomen worden; minstens 2m vrije ruimte achter rijwielen;
- fietsrekken waarbij je het kader en de wielen kan vastmaken aan een object met aandacht voor alle types van fietsen van plooi-fietsen over stadsfietsen en mountainbike tot bakfietsen en fietskarren;
 - o as-afstand 70-75cm bij loodrechte opstelling; bij zeer grote fietsenstallingen minstens 10% met deze as-afstand;
 - o stallingssysteem waarbij de fietsen niet opgetild moeten worden;
- het minimaal aantal rekken in de fietsenstalling van de werknemers wordt als volgt bepaald:
 - o 10% van het totale aantal gebouwgebruikers tot 500 gebruikers (VTEg: gecorrigeerde VTE);
 - o 7% van het totale aantal gebouwgebruikers in de schijf van 501 tot 1000 gebruikers;
 - o 5% van het totale aantal gebouwgebruikers in de schijf van 1000 gebruikers of meer;
 - o als het niet mogelijk is om het aantal gebruikers vast te stellen tijdens de ontwikkeling, moet uitgegaan worden van de standaard van één gebruiker per 10 m² bruto vloeroppervlakte;
 - o het aantal plaatsen mag gehalveerd worden in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest;
 - o het aantal plaatsen is een minimaal aantal en dient verhoogd van zodra bij piekbezetting 80% van de plaatsen bezet zijn; het is dus belangrijk een flexibele capaciteit te hebben;
- het minimaal aantal fietsenstallingen wordt zo nodig uitgebreid om toe te laten dat telewerkers of werknemers die gebruik maken van het openbaar vervoer hun fiets in een beveiligde ruimte stallen;
- bovenop dit aantal worden lockers voor plooi-fietsen voorzien aan het onthaal; dit aantal bedraagt 10% (in Brussel is dat 20%) van het minimum aantal plaatsen met een minimum van een locker;
- het aantal rekken in de fietsenstalling van de bezoekers moet worden bepaald op basis van het aantal te verwachten gelijktijdige bezoekers. Indien hierover geen cijfers beschikbaar zijn wordt als richtcijfer 25% van het minimum aantal fietsenstallingen voor werknemers voorzien met een minimum van twee;
- voor bezoekers worden tevens kastjes voor het opbergen van plooi-fietsen voorzien; het aantal is een derde van de voorziene fietsenstallingen voor bezoekers;
- het aantal rekken in de fietsenstalling van de dienstfietsen moet worden bepaald op basis van het aantal te voorziene dienstfietsen.

de fietsenstalling van de werknemers worden in de gebouwen beheerd door Het Facilitair Bedrijf de volgende voorzieningen getroffen:

////////////////////////////////////

- miniwerkplaats met fietspompen, sleutels en tangen, wasbakje met goede zeep voor reinigen handen en fietsherstelmateriaal (herstellen binnenband, ...) ter plaatse of bij de facility manager;



- een automatische opening en sluiting van de toegang tot de fietsenstalling wordt voorzien met een vanop de fiets eenvoudig bereikbare badgelezer en drukknop (van binnen); die badgelezer en drukknop zijn minstens 50cm uit inwendige hoek en buiten de zwaaicurve van de deur geplaatst; de sluiting moet eveneens met de badge of drukknop kunnen bediend worden; een automatische sluiting is voorzien met een regelbaar tijdsinterval (open naar dicht) evenals een beveiliging die verhindert dat schade wordt toegebracht aan de fiets of de gebruiker; geen deuren met deurdrangers; de toegangsdeur naar de fietsenstalling heeft vrije doorgangsbreedte van minstens 100cm;
- toegang voor de medewerker met badge tot de stalling is mogelijk buiten de kantooruren;
- aan alle personeelsleden die in andere gebouwen werken en met het openbaar vervoer verder reizen wordt toegang verleend;
- voor elektrische fietsen worden laadpunten voorzien op basis van 10% van het minimaal aantal plaatsen met een minimum van een laadpunt;

4.1.2 Onderhoud en beheer van fietsenstallingen

- ondersteuning bij schade aan de fiets (via info een afroep op een mobiele fietsenmaker (te betalen door de klant));
- minimaal zesmaandelijks wordt een actie gevoerd om weesfietsen te verwijderen;
- de fietsenstalling wordt opgenomen in de reguliere schoonmaaktaken; de frequentie wordt aangepast in functie van de noodwendigheden.

4.2 RICHTLIJNEN VOOR DOUCHE- EN KLEEDRUIMTES

4.2.1 Ontwerprichtlijnen voor douche- en kleedruimtes

Douche- en kleedruimtes worden voorzien voor de medewerkers. De ruimtes zijn aaneensluitend en afzonderlijk voor mannen en vrouwen en bij voorkeur ook voor transgenders en personen met een handicap.

De locatie van de douche- en kleedruimtes moet in een logische looplijn liggen tussen de stalling en de toegang naar de kantoren..

Minimaal worden deze doucheruimtes voorzien.:

Aantal werknemers	Aantal individuele doucheruimtes
Minder dan 30 werknemers	1 douche
30 tot 50 werknemers	1 douche voor mannen + 1 douche voor vrouwen
50 tot 200 werknemers	2 douches voor mannen + 2 douches voor vrouwen
200 tot 500 werknemers	3 douches voor mannen + 3 douches voor vrouwen
Per bijkomende 500 werknemers	Bijkomend 1 douche voor mannen + 1 douche voor vrouwen

De doucheruimtes zijn individueel en voorzien van een bijhorende individuele omkleedruimte. De douchecel is uitgerust met thermostatische kraan, losse douchekop en afgesloten van de individuele omkleedruimte met een hard douchescherm.

In de kleedruimte is voldoende plaats voor individuele lockers en bankjes met kapstokken. Het aantal lockers bedraagt minimaal het aantal minimale fietsenstallingen zowel bij de mannen en de vrouwen. Voor de transgenders en de personen met een handicap wordt gekeken naar de reële behoeften met steeds een minimum van een doucheruimte in de grote kantoorgebouwen.

De kleedruimte wordt uitgebreid met de noden van de motorrijders. De lockers voor de motorrijders zijn aangepast aan hun behoeften.

In de kleed- en/of doucheruimte wordt een toilet voorzien.

Alle ruimtes zijn voldoende geventileerd. Daarbij wordt bijzondere aandacht besteed aan het drogen van fiets- en motorkledij.

Indien de douche- en kleedruimtes ook worden gebruikt door b.v. schoonmaakpersoneel dan wordt het aantal en de ruimte uitgebreid in functie van de noden.

[illegible]

5 FIETSVOORZIENINGENBELEID

5.1 IN ALLE NIEUWE GEBOUWEN VAN HET FACILITAIR BEDRIJF WORDEN DE RICHTLIJNEN VOOR FIETSVORZIENINGEN TOEGEPAST

In alle nieuwe gebouwen die worden beheerd door Het Facilitair Bedrijf worden de richtlijnen voor fietsvoorzieningen toegepast:

- Herman Teirlinck-gebouw

5.2 BIJ RENOVATIE VAN BESTAANDE GEBOUWEN WORDEN DE RICHTLIJNEN ZOVEEL ALS MOGELIJK TOEGEPAST

Bij alle renovatieprojecten van bestaande gebouwen die worden beheerd door Het Facilitair Bedrijf worden de richtlijnen voor fietsvoorzieningen zoveel als mogelijk toegepast:

- Conscience-gebouw

5.3 BIJ BESTAANDE GEBOUWEN WORDEN DE RICHTLIJNEN DOOR MIDDEL VAN EEN MEERJARENPLANNING EN IN FUNCTIE VAN DE BESCHIKBARE MIDDELEN TOEGEPAST

In de bestaande gebouwen worden door middel van een meerjarenplanning en in functie van de beschikbare middelen zoveel als mogelijk de richtlijnen doorgevoerd. De prioriteit van de gebouwen is als volgt:

- Ellips-gebouw
- VAC Antwerpen
- VAC Hasselt
- Ferraris-gebouw
- VAC Brugge
- VAC Gent
- VAC Leuven
- ...

////////////////////////////////////

5.4 HET FACILITAIR BEDRIJF PROMOOT HET WOON-WERKVERKEER MET DE FIETS (NAKIJKEN HOE WE DAT GAAN DOEN)

Om het gebruik van de fiets voor het woon-werkverkeer te promoten onderzoek Het Facilitair Bedrijf de volgende mogelijkheden:

- voldoende fietsvoorzieningen aanbieden
- een groepsaankoop van fietsen (ook elektrische fietsen en plooi-fietsen), fietskledij, ...
- het voordelig aanbieden van een fietsbijstand (type VAB en Touring)
- een voordelig abonnement op deelfietsen (Bluebike, Villo!, ...)
- promotieacties zoals bijvoorbeeld:
 - o gratis gadgets voor diegenen die met de fiets komen zoals fluorescerende bandjes en hesjes, helmen, ...)
 - o een verkiezing van de fietser/fietsster van de maand
 - o een fietswedstrijd op de Koning Albert II-laan
 - o een fietsdag met gratis ontbijt voor diegenen die met de fiets naar het werk komen
- mogelijkheden tot het delen van ervaringen met andere fietsers uit de eigen streek – online overlegplatform – fietscoach – gebruik van weersites
- brochure met uitleg over de mogelijkheden en contactpersonen – tips voor veilig fietsen
- combinatie fietsabonnement op deelfietsen met dienstvoertuigen en abonnementen voor openbaar vervoer
- organiseren van een mobiele hersteldienst die op vaste tijdstippen of op afspraak langskomt – graveren van fietsen
- voorzien van een depannagefiets in geval van defecte fiets voor woon-werkverkeer